

Educació i contextos educatius**2013/2014**

Codi: 101644

Crèdits: 12

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500260 Educació social	FB	1	A
2500261 Pedagogia	FB	1	A
2500797 Educació Infantil	FB	1	A
2500798 Educació primària	FB	1	A

Professor de contacte

Nom: Mònica Feixas Condom

Correu electrònic: Monica.Feixas@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: Sí

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

És aconsellable acostumar-se a llegir i analitzar articles educatius i els suplementos d'educació que apareixen en la premsa nacional i internacional.

També aconsellem la lectura d'almenys un dels textos que referenciem a continuació:

- Frank McCourt (2006): El professor. Edicions Bromera
- Carlos Lomas (2002): La vida en las aulas. Ed. Paidós
- Arthur Golden (2006): Memorias de una geisha. Ed. Punto de Lectura
- Josefina Aldecoa (2008): Historia de una maestra. Ed. Punto de Lectura
- Najat El Hachmi (2008): L'últim patriarca. Ed. Planeta

Objectius

L'assignatura contribueix a comprendre el fenomen educatiu dins la societat actual, mostrant la seva importància pel desenvolupament individual i col·lectiu de les persones i identificant a grans trets algunes de les problemàtiques més rellevants inherents al món de l'educació avui. Considera els marcs socials, normatius i institucionals com a referents generals on s'emmarca l'actuació d'un professional en un territori, aula o realitat concreta.

L'assignatura també contribueix a l'orientació educativa de l'estudiantat de primer any a la facultat de Ciències de l'Educació, al presentar els possibles àmbits d'intervenció dels diferents professionals de l'educació i els contextos en que la seva actuació es desenvolupa. En aquest sentit, també té una clara funció propedèutica per cursos posteriors.

Alguns dels objectius formatius que destacaríem són:

- Comprendre la realitat educativa com a síntesis de múltiples influències.
- Desenvolupar opinions sobre problemàtiques educatives actuals.
- Relacionar realitats educatives concretes amb decisions i opcions socioeducatives.
- Identificar els límits socials i normatius que emmarquen l'activitat pedagògica.

Competències

Educació social

- Contextualitzar l'acció socioeducativa en funció dels diferents paradigmes teòrics que han elaborat les ciències de l'educació i en funció del context socio-històric dels individus, grups i institucions.
- Dominar els coneixements teòrics i aplicats de les diferents Ciències de l'Educació que li permetin desenvolupar la capacitat d'anàlisi i observació de la realitat social i educativa
- Reconèixer i avaluar la realitat social i la interrelació de factors implicats com a necessària anticipació de l'acció.

Pedagogia

- Administrar i gestionar centres, institucions, serveis i recursos educatius i formatius.
- Analitzar i comprendre els referents teòrics, històrics, culturals, polítics, ambientals i legals que conformen situacions i propostes educatives i formatives.
- Comprendre els processos que es donen en les accions educatives i formatives i la seva incidència en la formació integral.
- Reconèixer i avaluar la realitat social i la interrelació de factors implicats com a necessària anticipació de l'acció
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Educació Infantil

- Adquirir recursos per afavorir la integració educativa d'estudiants amb dificultats.
- Conèixer experiències internacionals i exemples de pràctiques innovadores en Educació Infantil.
- Demostrar que comprèn la funció, les possibilitats i els límits de l'educació en la societat actual i les competències fonamentals que afecten als col·legis d'educació infantil i als seus professionals.
- Demostrar que coneix l'evolució de les escoles d'Educació Infantil i altres serveis d'atenció a la primera infància així com la diversitat d'accions que comprenen el seu funcionament.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Educació primària

- Assumir la dimensió educadora de la funció docent i fomentar l'educació democràtica per una ciutadania activa.
- Conèixer els fonaments de l'educació primària
- Conèixer i aplicar experiències innovadores en educació primària.

Resultats d'aprenentatge

1. Comprendre els processos que es donen en les accions educatives i la seva incidència en la formació integral assumint que l'exercici de la funció educativa ha d'anar perfeccionant-se i adaptant-se als canvis científics, pedagògics i socials al llarg de la vida.
2. Comprendre els referents teòrics i legals de les institucions educatives i demostrar un coneixement de la diversitat d'accions que comprèn el seu funcionament.
3. Comprendre la funció, les possibilitats i els límits de l'educació en la societat actual i analitzar i valorar la incidència dels referents històrics, culturals, polítics i ambientals en les situacions i propostes educatives i formatives.
4. Conèixer experiències internacionals i exemples de pràctiques innovadores en educació per analitzar la pràctica docent i les condicions institucionals que l'emmarquen.
5. Conèixer l'evolució històrica de la família, els diferents tipus de famílies, d'estils de vida i d'educació en el context familiar.
6. Conèixer l'evolució històrica del sistema educatiu espanyol, situar-lo en el context europeu així com la legislació que el regula.
7. Reconèixer el valor social de l'educació i el valor de la diversitat per adquirir recursos que afavoreixin la integració educativa i l'actuació en contextos multiculturals.

Continguts

A) PERSPECTIVA MACRO DE LA SOCIETAT

1. La societat i el canvi social

1.1 Individu i societat

1.2 Canvi social i canvis en les formes de socialització

2. Grups socials, exclusió i integració socials

2.1 Estratificació social, mobilitat i pobresa

2.2 L'ètnia i el gènere com a eixos de desigualtat social

3. Família

3.1 Evolució i transformació de la composició i funcionament familiars

3.2 Canvis en els estils de socialització familiars

4. Grup d'iguals

4.1 Dinàmiques de pertinença i identitat dins del grup d'iguals

4.2 Grup d'iguals com a mediador dels altres agents de socialització

5. Televisió i altres pantalles

5.1 Ús que adolescents i infants fan de les diverses pantalles, xarxes socials i internet

5.2 Anàlisi del missatge i del seu impacte sobre valors i comportaments

6. Espais de socialització en el temps lliure

6.1 Evolució del concepte, quantitat i usos del temps lliure

6.2 Canvis culturals en la societat de l'oci i el consum de masses

B) PERSPECTIVA MACRO DE L'EDUCACIÓ: TEORIA I SISTEMES EDUCATIUS

1. Drets humans i dret a l'educació

1.1 Els drets humans i l'educació.

1.2 El dret a l'educació. Referents internacionals

1.3 El dret a l'educació a la societat d'avui

2. Polítiques educatives i legislació actual

2.1 Marc de la política i legislació educativa actual

2.2 Ideologia i polítiques educatives. Models actuals en context internacional

3. Diversitat, inclusió i desigualtats educatives

3.1 Concepte i models d'inclusió

3.2 Diversitat i models educatius

3.3 Desigualtats educatives i socials

4. La formació al llarg de la vida

- 4.1 La formació al llarg de la vida al món d'avui.
- 4.2 La formació al llarg de la vida en perspectiva internacional
- 4.3 Models de formació al llarg de la vida

5. Agents educatius: entorn

- 5.1 Família i educació
- 5.2 Territori i educació
- 5.3 Xarxes i educació

6. Agents educatius: els professionals de l'educació

- 6.1 Els professionals de l'educació al món d'avui: rol, funcions i competències
- 4.2 Carrera professional i formació dels professionals de l'educació.
- 4.3 Deontologia dels professionals de l'educació

C) PERSPECTIVA MESO I MICRO DE L'EDUCACIÓ: EL CONTEXT INSTITUCIONAL

1. Les organitzacions educatives

- 1.1 Les organitzacions com a estructures de i per la societat. Funcions
- 1.2 Naturalesa de les organitzacions
- 1.3 Components de les organitzacions

2. Tipologia de les organitzacions educatives

- 2.1 Criteris de classificació i tipus d'organitzacions
- 2.2 Característiques de les organitzacions d'educació formal
- 2.3 Característiques de les organitzacions d'educació no formal

3. Autonomia institucional i les seves implicacions a nivell institucional

- 3.1 Descentralització, desconcentració i autonomia institucional
- 3.2 Formats i tipus d'autonomia institucional
- 3.3 Implicacions de l'autonomia institucional

4. Centre educatiu i entorn

- 4.1 El centre i el context mediat
- 4.2 L'obertura del centre a l'entorn
- 4.3 La implicació i participació del centre en el entorn

5. La institució educativa com a comunitat formativa

- 5.1 Les comunitats educatives com a comunitats socials
- 5.2 Les comunitats d'aprenentatge

5.3 El centre educatiu com a comunitat formativa

6. El grup d'intervenció

6.1 L'espai d'intervenció pedagògica. Components

6.2 L'ordenació de l'espai de intervenció

6.3 La relació pedagògica en el camp de la intervenció

Metodologia

El protagonista en el procés d'ensenyament aprenentatge és l'estudiant i és sota aquesta premissa s'ha planificat la metodologia de l'assignatura tal i com es mostra en el quadre.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Activitat transversal - Presentació oral en grup del treball construït al llarg dels blocs, des d'una perspectiva de transversalitat.	6	0,24	2, 3, 4, 7
Presentació de l'assignatura del primer dia	2	0,08	
Seminari de treball en grups reduïts (1/3 part del gran grup) relacionat amb les sortides de camp, es poden fer abans o després de la sortida en funció del que es vulgui treballar.	2	0,08	2, 3, 4, 7
Seminaris vinculats al GG- Espais de treball grup reduïts (1/3 part gran grup) supervisat pel professorat on mitjançant anàlisi de documents, resolució de casos o activitats diverses s'aprofundeix en les temàtiques treballades en el gran grup.	18	0,72	2, 3, 4, 7
Sessions de GG - Exposicions per part del professorat dels continguts i qüestions bàsiques del temari. Es realitza amb tot el grup classe a través d'una participació oberta i activa per part dels estudiants.	45	1,8	2, 3, 4, 7
Tres seminaris de discussió en grups reduïts (1/3 part del gran grup) sobre una temàtica analitzada prèviament d'actualitat del món educatiu. Prèviament al seminari l'estudiant mitjançant lectures, visionats de vídeo, etc.	6	0,24	3, 4, 7
Tres sortides de camp en grups reduïts (1/3 part del gran grup) a institucions relacionades amb diferents àmbits educatius	15	0,6	2, 3, 4
Tipus: Supervisades			
Tutories i seguiment de les activitats proposades	50	2	2, 3, 4, 7
Tipus: Autònomes			
Lectura dels textos recomenats, activitats de cada bloc, preparació sortides de camp, seminaris temàtics i de l'activitat transversal	150	6	2, 3, 4, 7

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà al llarg de tot el curs acadèmic mitjançant les activitats que es mostren en la graella que hi ha a continuació. L'assistència a les classes presencials de l'assignatura és obligatòria. Es portarà un control de totes les sessions de seminari i de les sortides de camp. La presencialitat mínima és del 80% a cada bloc i en el conjunt de l'assignatura. Si no assisteix a un mínim d'un 80% de classes, es considerarà no presentat.

Les evidències d'avaluació de cada bloc (A, B, C) comptabilitzen un 25%. A cada bloc es realitzaran un conjunt d'activitats grupals (50%) i individuals (que poden consistir en un examen i/o treballs individuals) (50%). El treball grupal s'anirà construint amb les aportacions de cada bloc. Les evidències d'avaluació dels seminaris temàtics, sortides i seminaris de sortides comptabilitzen un 15%. La presentació del treball (activitat avaluadora transversal) té un pes d'un 10%.

Per poder fer mitja dins de cada bloc, les activitats han de tenir un mínim de 5. Tanmateix, per poder superar l'assignatura s'ha d'haver obtingut un mínim de 5 en cadascun dels cinc blocs d'activitats i s'ha d'obtenir un mínim de 5 de mitjana. La nota final es calcularà fent la mitjana de les cinc activitats d'avaluació proposades. Els estudiants que durant el curs hagin fet un seguiment adequat de l'assignatura i tot i així els quedi algun aspecte no assolit, podran optar a una recuperació de les activitats del bloc A, B i/o C que hagin estat valorades per sota del 5. No es poden recuperar les sortides i el seu seminari, ni els seminaris temàtics o l'activitat transversal. No es contempla la possibilitat de treure més d'un 5 a la recuperació ni optar a les recuperacions per pujar nota.

Les qualificacions de cada una de les evidències avaluatives es faran públiques al campus virtual en els 20 dies següents al seu lliurament. L'estudiant que vulgui revisar la nota haurà de fer-ho en els 20 dies posteriors a la seva publicació en l'horari de tutories que el professorat té establert per aquesta assignatura i que es consigna en el programa de la mateixa.

Totes les activitats avaluablestaran sotmeses a criteris formals, entre ells ortografia, redactat i presentació. El professorat podrà suspendre o baixar la nota de l'activitat que consideri que no reuneixi uns mínims acadèmics en els aspectes esmentats.

La còpia i el plagi són robatoris intel·lectuals i, per tant, constitueixen un delictes que serà sancionat amb un zero en tot el bloc on es situï el treball. En el cas de còpia entre dos alumnes, si no es pot saber qui ha copiat de qui, s'aplicarà la sanció a tots dos alumnes. Volem recordar que es considera "còpia" un treball que reproduïx tot o gran part del treball d'un/a altre/a company/a. "Plagi" és el fet de presentar tot o part d'un text d'un autor com a propi, és a dir, sense citar-ne les fonts, sigui publicat en paper o en forma digital a Internet.

(veure documentació sobre el plagi http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_01.html)

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Activitat avaluadora transversal - presentació oral	10 %	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Evidències d'un treball individual integrador sobre les sortides de camp i els seus seminaris i treball dels seminaris temàtics	15%	0	0	2, 3, 4, 7
Les evidències d'avaluació del temari del bloc A (treball grupal i avaluacions individuals)	25 %	2	0,08	3, 4, 7
Les evidències d'avaluació del temari del bloc B (treball grupal i avaluacions individuals:examen)	25%	2	0,08	3, 4
Les evidències d'avaluació del temari del bloc C (treball grupal i avaluacions individuals: examen)	25 %	2	0,08	2, 3, 4

Bibliografia

- ACTION AID, (2006): Corregir los errores. Puntos de referencias internacionales sobre la alfabetización de adultos. Action Aid. Londres
- BOOTH, T., AINSCOW, M., (2002): Index per a la inclusió. ICE Universitat de Barcelona.
- BIDDLE, B. i altres (2000): La profesión de enseñar. Barcelona: Paidós.
- CASTELLS, M. (1997): La era de la información: Economía, Sociedad y Cultura., Madrid: Alianza Editorial, 1997.
- DE LA FUENTE BLANCO, M.G., MERINO, R. (coord.) (2007): Sociología para la intervención social y educativa. Madrid: Editorial Complutense.
- DELORS, J. (coord.) (1996): La educación encierra un tesoro. Informe a la UNESCO de la Comisión Internacional sobre la educación para el siglo XXI. UNESCO/Santillana. Paris/Madrid.
- ENGUITA, M. i altres (2008): Repensando la organización escolar : crisis de legitimidad y nuevos desarrollos. Madrid: Akal
- FERNÁNDEZ PALOMARES, F. (coord.) (2003): Sociología de la Educación. Madrid: Pearson Prentice Hall.
- Generalitat de Catalunya (2009): Llei d'Educació de Catalunya.
- HARRIS, J.R. (2003): El mito de la educación. Barcelona: DeBolsillo.
- HESELBEIN, F. i altres (2006): La organización del futuro. Bilbao: Ediciones Deusto.
- NAVARRO, V. (2002): Bienestar insuficiente, democracia incompleta. Ed Anagrama. Barcelona.
- NEVADO, D. (2007): El desarrollo de las organizaciones del siglo XXI : ética, responsabilidad social, gestión de la diversidad y gestión del cambio. Madrid: Walters Kluwer
- ONU (1948): Declaració dels drets humans
- TABERNER, J. (2002): Sociología y Educación. Barcelona: Tecnos.
- TEDESCO, J. C. (1995): El nuevo pacto educativo. Educación, competitividad y ciudadanía en la sociedad moderna, Madrid, Anaya.
- TOMASEVSKI, K. (2004): El asalto a la educación. Intermón/Oxfam. Barcelona.
- Enllaços web:
- <http://www.mec.es>
- <http://www20.gencat.cat/portal/site/Educacio>
- www.eurydice.org
- www.oecd.org
- <http://blog.laopiniondemalaga.es/eladarve>
- <http://www.meirieu.com/>
- <http://www.unesco.org>